

Ang Banagbanag

Agosto 2018

The Dawn in the Cebuano

Agosto 2018

Pagtugyan sa Atong Mga Kabalaka sa Ginoo

“Itugyan ngadto kaniya ang inyong tanang kabalaka, kay siya may khangawa man alang kaninyo.”—I Pedro 5:7

Daghan ang mga kahingawa sa mga katawhan nga nagpuyo sa yuta niining panahona. Ang nakapadako niini mao ang kamatuoran nga kita nagpuyo sa usa ka kalibutan karon nga nahimong mas komplikado ug nakapalinga sa hunahuna ug kalag kay sa bisan unsang nangaging kaliwatan. Usahay kini nga mga kondisyon ingon sa daw nakapabug-at sa tawhanong espiritu, bisan sa mga nag-angkon nga mga sumusunod ni Cristo.

Bisan pa niana, kinahanglan atong hunahunaon ang kamatuoran nga ang Diyos, sa tinuod gayud, nasayod niini nga mga kondisyon, ug niadtong kinsa nagbutang sa ilang pagtoo ug pagsalig kaniya, siya anaa andam kanunay sa pagtabang. Mahitungod niadtong kinsa hingpit nga nagsalig sa Langitnong Amahan alang sa grasya ug kusog, ang salmista nag-ingon, “Ang Diyos anaa sa taliwala niya; siya dili matarog: ang Diyos motabang kaniya.”- Salmo 46:5

Ang mga sentimento sa atong pangbukas nga teksto kasagarang makita isip bansilag sa Kristohanong panimalay, nagsilbing usa ka pahinumdom sa makanunayon nga pag-atiman sa Diyos. Si Apostol Pedro nakahatag kanato niining mga pulong sa pag-awhag tungod sa iyang mga kasinatian, nga diin siya nakakat-on og bililhong mga pagtulun-an mahitungod sa pagtugyan sa iyang mga palas-anon uban sa Ginoo. Busa, ginatudloan usab niya kita sa pagwagtang sa dili kinahanglanon nga mga kabalaka ug, hinoon, itugyan kini sa mga kamot sa atong labing maalamon ug mahigugmaon nga Langitnong Amahan.

MGA KASINATIAN NI PEDRO

Si Apostol Pedro kanunay nga gitan-aw nga madanihon ug mapugsanon. Sa usa ka higayon, gusto niya nga himoon ang mga butang sa kaugalingon niyang paagi ug sa pagtuman sa iyang mga ideya. Sa paghimo niini, iyang gipabug-atan ang iyang kaugalingon nga wala

kinahanglana sa daghang mga matang sa pag-atiman. Apan, sa dihang si Pedro adunay usa ka kombiksyon, iya kining gihimo nga walay hunong ug nabalaka pag-ayo mahitungod sa pagpatuman niini. Tinuod kini mahitungod sa iyang pagtuo nga si Jesus mao ang Mesiyas.

Sa dihang gipangutana ni Jesus ang iyang mga tinun-an, “Unsa may inyong gisulti kon kinsa ako?” Si Pedro ang daling mitubag, “Ikaw ang Kristo, ang Anak sa Diyos nga buhi.” Tungod sa iyang tubag, giingnan ni Jesus si Pedro nga siya gipanalanginan, nga nagsulti nga ang “unod ug dugo” wala magpadayag niini ngadto kaniya apan nga ang Amahan sa langit naghatag kaniya niini nga panabot.-Mateo 16:15-17

Bisan pa, si Pedro usa ka mabalak-on nga tawo. Dili niya masabtan nganong si Jesus naghigot sa pag-antus kon siya mao ang Mesiyas sa Israel. Labaw sa tanan, dili niya masabtan nga si Hesus kinahanglan moadto sa Jerusalem aron mamatay. Ang Balaang Espiritu wala pa sa mga tinun-an aron sa paghatag kanila sa usa ka pagdayeg niining mga butanga. Busa, ang mga pahayag ni Jesus nakapabalaka ni Pedro. Sa paghunahuna niini, sa katapusan iyang gipaabot ang iyang kabalaka, ug miingon, “Ipahilayo kini, Ginoo: kini dili mahimo kanimo.” (Mateo 16:22) Si Pedro labi pang nahingangha sa dihang si Jesus nibadlong kaniya sa mga pulong, “Pahawa ka, Satanas: usa ikaw ka kasaypanan alang kanako: kay ikaw wala magbaton sa mga butang nga iya sa Diyos, apan iya sa mga tawo.” - Mateo 16:23

Mahimo usab nga makita nga si Pedro kulang sa kaisug, tungod kay iyang gilimod si Jesus sa tulo ka higayon. Bisan pa, samtang ang uban nga mga tinun-an mikalagiw human sa pagdakop sa Magtutudlo, gisunod ni Pedro ang manggugubot ug ang mga sundalo nga nagbantay kaniya. Sa pagtubag kung nganong wala siya mokalagiw, gisugyot nga si Pedro wala mawala ang paglaum nga makita si Jesus nga giila nga Mesiyas, ug busa nangita siya og oportunidad sa pag-usab sa mga butang niana nga direksyon.

Walay duhaduha nga si Pedro naghinam-hinam sa pagpakig-away alang sa atong Ginoo. Gituohan nga si Pedro ang miingon kang Jesus, “Tan-awa, ania ang duha ka espada,” sumala sa natala sa Lucas 22:36-38. Ang okasyon sa dihang giingnan ni Jesus ang iyang mga tinun-an nga ang usa ka espada kinahanglan nga mapalit. Pag-abot nila dala ang duha ka espada, si Hesus mitubag, “Igo na.” Ang iyang tuyo sa pagkuha sa ilang mga espada mao ang pagpakita nga kon madala siya nga bihag,

dili siya makasupak, bisan tuod siya may kahigayunan sa pagbuhat sa ingon. Dayag nga si Pedro adunay usa niini nga mga espada ug nagtinguha sa paggamit niini aron panalipdan ang iyang Agalon. Giibot niya kini ug giputol ang dalunggan sa sulugoon sa labawng pari. “Unya si Simon Pedro, nga may pinuti, miibut niini ug mitigbas sa ulipon sa labawng sacerdote, ug miputol sa iyang tuong dalunggan.” (Juan 18:10) Si Pedro buot nga makig-away alang sa Mesiyas ug nalibog sa pag-uyon sa atong Ginoo ngadto sa mga awtoridad.

Pipila ka mga oras sa sayo pa, sa panahon sa katapusang panihapon, sa dihang gitukod ni Jesus ang handumanan sa iyang kamatayon, miingon siya kang Pedro, “Simon, Simon, tan-awa, gitinguha ka ni Satanas nga maangkon, aron iyang ayagon ka ingon sa trigo.” (Lucas 22:31) Ang mga pag-atake ni Satanas maliputon ug gitumong sa hunahuna. Ang iyang estratehiya niining higayona mao ang paglibug sa hunahuna ni Pedro uban sa kabalaka ug sa pagkombinser kaniya nga ang iyang mga lihoc husto. Si Satanas naglibog kaniya uban sa ubang mga opinyon, nga nagresulta sa dugang nga kabalaka, ug pinaagi sa pagbuhat sa ingon, hapit siya maitagit sama sa trigo. Bisan pa, si Pedro adunay hingpit nga maunongon nga kasingkasing, ug pinaagi sa grasya sa Diyos, sa katapusan nagmalampuson sa pagtugyan sa tanan niyang kabalaka ngadto sa Ginoo. Naamgohan niya nga ang mga paghatag sa Diyos sa iyang kinabuhi sa katapusan molungtad.

ANG PAGTOO DILI MOPAKYAS

Si Jesus nag-ampo nga ang pagtoo ni Pedro dili mapakyas, ug kini wala mapakyas. (Lucas 22:32) Si Pedro misukol sa yawa pinaagi sa pagkaligon diha sa pagtoo, bisan pa sa limitado nga pagsabut. Busa, sa ulahi iyang napalig-on ang iyang mga kaigsoonan pinaagi sa pagsulat: “Busa, ipaubos ang inyong mga kaugalingon ilalum sa gamhanang kamot sa Diyos, aron nga kamo iyang pagabayawon sa igo nga panahon: Itugyan ang inyong tanan nga pag-atiman kaniya; kay siya may kahangawa alang kanimo. Magmaugdang kamo, magmabinantayon kamo; kay ang imong kaaway nga mao man ang yawa, ingon sa usa ka leon nga nagangulob nga nagalibut, sa pagpangita kaniya unsaon niya sa pagkaon. Ang mga tawo nga nagabatok sa ilang paglaum nangaliyupo nga matinud-anon ang ilang mga kaluyahon sama sa mga igsoon sa kalibutan.”(I Pedro 5:6-9) Ang hubad ni Wilson's Emphatic Diaglott sa bersikulo 7, ang atong pangbukas nga teksto, nagpakita sa miaging aksyon sa atong bahin. Kini nag-ingon, “Gitugyan ninyo kaniya ang tanan ninyong mga kabalaka ...,” nagsugyot nga magsugod kita sa paghimo niini sa diha nga kita mosulod

sa dalan ni Kristo.

Si Pedro mabinantayon. Dili lamang siya nakakat-on sa pagtugyan sa Langitnong Amahan sa tanan niyang kabalaka kalabutan sa pagkatukod sa Mesiyanikong gingharian, apan gitugyan usab niya ngadto sa Diyos ang tanan niyang mga kahadlok ug kabalaka mahitungod sa unsay mahitabo kaniya sa personal. Sa pagbuhat sa ingon, siya gipaubos ug hingpit nga andam sa pag-antus alang kang Kristo. Pipila ka mga bersikulo sa sayo pa, gipaambit niya kanato ang iyang nakat-unan niining bahina: “Sa diha nga ang pangulong Magbalantay magpakita, kamo makadawat og usa ka korona sa himaya nga dili molubad. Ingon man usab, kamo nga mga batan-on, managpasakup kamo sa mga magulang. Oo, kamong tanan magpasakop sa usag usa, ug magsinina sa pagkamapainubsanon: kay ang Diyos nagabatok sa mga mapahitas-on, ug nagahatag sa grasya sa mapainubsanon.”- I Pet. 5:4,5

Kining “kabalaka” nga gisulti ni Pedro kanato nga isulti sa Ginoo usa ka paghubad sa Gregong pulong nga merimna, nga nagtumong sa pagkabalaka, ngadto sa punto nga pagkalinga. Sa Wali ni Jesus sa Bukid kining Griego nga pulong gihubad nga “hunahuna” sa King James Version: “Busa ako magaingon kanimo, Ayaw kabalaka alang sa imong kinabuhi, unsa ang imong kan-on; ... ni alang sa imong lawas, unsay imong isul-ob. Dili ba ang kinabuhi labaw kay sa karne, ug ang lawas kay sa panapton?”(Mateo 6:25) Ang usa ka mas maayo nga paghubad nagsugod niini nga bersikulo, “Tungod niini, ako nagaingon kanimo: Ayaw kabalaka sa imong kinabuhi.”-

PAGSALIKWAY SA KABALAKA

Niining talagsaon nga sermon, gisugo ni Jesus ang iyang mga tigpaminaw, ug kanato, ingon nga mga magbabasa, ngadto sa paglalang ug kinaiyahan sa Diyos, sama sa mga langgam ug mga bulak, nga nagtinguha sa pagtudlo kanato sa pagsalig sa Diyos. Unsa kayano, direkta nga mga leksyon ang makaplagan sa kinaiyahan sa Diyos! “Tan-awa ninyo ang mga langgam sa kalangitan; wala sila magpugas ni mag-ani ni maghipos ngadto sa mga dapa; apan ginapakaon sila sa inyong langit-nong Amahan. Dili ba kamo labaw pa ka bililhon kay kanila? Ug kinsa kaninyo nga tungod sa pagkabalaka makadugang usa ka oras sa iyang kinabuhi? Ug nganong mabalaka ka bahin sa sinina? Palandunga ninyo ang mga lirio sa kaumahan, giunsa nila sa pagtubo; wala sila nagbudlay ni magkalinyas; ngani, suginlan ko kamo, nga bisan pa si Salomon sa tibuok niyang katahuman wala gani makabisti maingon sa usa kanila. Ug kon sa ingon gibistihan sa Diyos ang mga tanum sa

kaumahan, nga karon buhi pa apan ugma igasalibay na ngadto sa hudno, dili ba kamo labaw pa nga iyang pagabistihan, O mga tawo nga diyutayg pagsalig? Busa, ayaw na kamo pagkabalaka nga manag-ingon, 'Unsa may among kan-on? O'Unsa may among imnon? 'O'Unsa may among ibisti?' Kay ang mga Gentil nagapangita niining tanang mga butanga; ug ang inyong langitnong Amahan nasayud nga kamo nagakinahanglan niining tanan . Apan pangitaa una ang gingharian sa Diyos ug ang iyang pagkamatarung, ug kining tanang mga butanga igadugang ra kaninyo. Busa ayaw kabalaka bahin sa ugma, kay ang ugma mabalaka alang sa iyang kaugalingon. Igo na alang sa adlaw ang kaugalingong kasamok.”- Mateo 6: 26-34

Ang kabalaka sa bisan unsa nga porma makadaot, pisikal ug espirituhanon, ingon man pagkalibug, nga naghimo kanato nga mas sayon nga mga target alang sa pag-atake ni Satanas. Diha sa Samingay sa Magpupugas, ang binhi nga nahulog sa mga tunok natunaw tungod sa mga kabalaka [merimna, kabalaka] niining kalibutana ingon man sa mga bahandi niini nga kinabuhi. (Mateo 13:22) Sa laing okasyon si Jesus, sa pagpahimangno sa iyang mga disipulo mahitungod sa adlaw sa Ginoo, pag-usab nagtumong sa mga kabalaka sa kinabuhi: “Apan magmatngon kamo sa inyong kaugalingon, basi nga ang inyong mga kalag mabug-atan sa pagpatuyang sa kaugalingon ug paghuboghubog o ang mga kabalaka niining kinabuhia, ug kadtong adlaw moabot kanimo, sa kalit.”- Lucas 21:34

Ang asoy sa Ebanghelyo ni Lucas naghigot bahin sa pagduaw ni Jesus sa balay ni Lazaro, Marta ug Maria. Si Marta nagka puliki sa iyang tahas sa paglingaw sa atong Ginoo, samtang si Maria naglingkod sa pagpamati sa tiilan sa Agalon. Sa katapusan, si Marta dili na makaigo sa iyang kaugalingon ug miingon, “Magtutudlo, wala ka ba maghunahuna nga gibiyaan ako sa akong igsoong babaye aron buhaton ang tanan nga buluhaton? Sultihi siya sa pagtabang kanako. Marta, Marta mitubag si Jesus, nabalaka ka mahitungod sa daghang mga butang; ug usa lamang ka butang ang kinahanglan gayud. Gipili ni Maria ang maayong bahin ug siya dili mahikawan niini.”- Lucas 10:38-42

Ang naandan nga pagtulon-an nga nahilambigit niini nga hitabo mao nga labi natong ipalabi ang pag-angkon sa espirituhanong pagkaon ug kinahanglan nga pangitaon kini ug labaw sa ubang mga katungdanan. Tinuod kini. Hinoon, kung ato kining dalhon nga sobra sa atong panghunahuna, walay usa nga makahimo sa pag-alagad. Tingali ang tinuod nga pagtulon-an dili sa pagpili nga gihimo ni Martha-aron mag-

alagad-kondili mahitungod sa nabalisa nga kahimtang sa hunahuna nga iyang naugmad. Ang malumo nga pagsaway ni Hesus naghatag pagtagad sa “maayong bahin” ug nga dili siya angay nga mabalaka mahitungod sa gikinahanglan nga mga katungdanan sa kinabuhi.

MALINGLAHON NGA BAHANDI

Sa iyang Sermon sa Bukid, gilambigit ni Jesus sa kabalaka sa pag-alagad sa mga bahandi sa kalibutan. “Walay tawo nga makaalagad sa duha ka agalon: ... Dili kamo makaalagad sa Diyos ug sa bahandi.” (Mateo 6:24) Ang mga tawo nag-alagad sa bahandi tungod sa kaugalingon, kahakog, o bisan kahadlok. Sa iyang wali, gipailaila ni Jesus ang katawhan ngadto sa usa ka bag-ong “agonal,” usa nga ilang masaligan-ang iyang Amahan sa langit. Kining bag-ong agalon mag-atiman kanila. Dili nila itugyan ang ilang mga kinabuhi ngadto sa “bahandi” sa yutan-ong ganansya ug kahakog isip ilang agalon. Hinunua, sila gisultihan: “Pangita una ninyo ang gingharian sa Diyos, ug ang iyang pagkamatarong; ug kining tanan nga mga butang idugang nganha kanimo.”- Mateo 6:33

Dili kini usa ka sayon nga leksyon alang sa mga tinun-an sa panahon ni Jesus nga makat-onan, ni kini alang kanato. Ang manggad kanunay dili masaligan nga agalon. Kadaghanan, basta adunay usa ka kapuslanan alang sa usa ka negosyo diin ang usa nag-alagad sa iyang sebisyo, siya adunay trabaho. Sa diha nga dili na moganansya, ug dili na siya kinahanglanon, mawala na ang iyang trabaho. Kon atong analisahon ang pilosopiya diin maoy gisunod sa kadaghanan, lakip na ang “pagpabiling buhi”, dili ikatingala nga daghan kaayong mga tawo ang nabalaka sa ilang kaugalingon. Sa kasukwahi, si Jesus misulay sa pagpahayag ngadto sa iyang mga disipulo ug kanato ang ideya nga kita kinahanglan adunay pagsalig sa Diyos. Dili kita mahisama sa binhi nga nahulog sa mga sampinit, nga wala una mangita sa iyang pagkamatarung, apan nagtugot sa pagkabalaka sa kinabuhi nga nakasumpo sa pagtubo ug dili makahimo sa espirituhanong bunga.

Ang laing “agonal” nga nakig-uban sa pagkabalaka mao ang kahadlok. Si Satanas nagmalampuson sa paghimo sa katawhan sa kalibutan nga mahadlokon kaayo. Adunay daghang matang sa kahadlok-kahadlok sa kawalad-on; kahadlok sa kalisud; kahadlok nga dili magmalampuson; kahadlok sa balatian; ug kahadlok sa kamatayon. Kita, isip katawhan sa Diyos, kinahanglan makakat-on kon unsaon pagbuntog kini nga kahadlok, sama sa gisulat ni Pablo kang Timoteo, “Kay ang Diyos wala

maghatag kanato sa espiritu sa kahadlok; kondili sa gahum, ug sa gugma, ug sa maayong salabutan.”(II Timoteo 1:7) Pinaagi sa pagbutang sa atong pagsalig sa Diyos, posible nga mabuntog nato ang mga kahadlok nga nagsakit sa kalibutan sa atong palibut.

PAGTOO, UG PAGSALIG DILI DINANGAG

Aduna bay bisan unsang paagi diin ang kabalaka mahimong giisip nga tugutan? Siyempre, ang kabalaka bahin sa materyal nga mga butang alang sa atong kaugalingon sayup. Kinahanglan nga maningkamot kita nga mahimong dili hakog. Ang tinuod nga dili mahakogon nga kabalaka mahimong ipunting ngadto sa mga butang sa Ginoo, sa atong pagserbisyo kaniya, o sa atong relasyon uban kaniya ug sa atong mga kaigsoonan. Bisan pa, bisan niini ang Diyos dili gusto nga kita masobrahan pagkabalaka.

Dili usab kita moadto sa kaatbang nga sobra nga paghunahuna nga gusto sa Dios nga kita mahimong walay pagtagad. Kini nga hunahuna tingali naggikan sa Mga Taga Filipos 4: 6 nga, ingon sa nahubad sa King James Version, nag-ingon: "Pag-amping nga wala'y kapuslanan." Kini nga hubad nagpasabut nga dili magpakabana o dili maghunahuna. Ang usa ka mas maayo nga hubad mabasa, "Ayaw kabalaka sa bisan unsang butang." (Weymouth) Giklaro usab sa uban nga mga Kasulatan nga dili kita mag-amping. Sama pananglitan, si Apostol Pablo nag-ingon, "Dili tupong sa negosyo; mainiton sa espiritu; alagad sa Ginoo. "(Mga Taga Roma 12:11) Si Solomon miingon, " Siya usab nga tapulan sa iyang buhat mao ang igsoong lalaki kaniya nga usa ka bantugang manggugubot. "- Prov. 18: 9 ■

Dili usab kita maghunahuna nga gusto sa Diyos nga kita mahimong walay pagtagad. Kini nga hunahuna tingali naggikan sa Filipos 4:6 nga, ingon sa nahubad sa King James Version, nag-ingon: "Pag-amping nga wala'y kapuslanan." Kini nga hubad nagpasabut nga dili magpakabana o dili maghunahuna. Ang usa ka mas maayo nga hubad mabasa, "Ayaw kabalaka sa bisan unsang butang." (Weymouth) Giklaro usab sa uban nga mga Kasulatan nga dili kita magdinangag. Sama pananglitan, si Apostol Pablo nag-ingon, "Ayaw kamo pagpakulang sa kasibut, hinonoo magmainiton kamo diha sa Espiritu. Alagara ninyo ang Ginoo." (Roma 12:11) Si Solomon miingon, "Siya usab nga tapulan sa iyang buhat Igsoon niadtong usa ka malaglagon."- Panultihon 18: 9■

Hustisya sa Diyos

Yabeng Bersikulo:
“ *Himaya ug kadung-
ganan ug kalinaw
alang sa matag-usa ka
tawo nga magabuhat
ug maayo, alang sa
Judio una sa tanan, ug
unya usab alang sa
Gresyanhon. Kay ang
Diyos walay pinalabi.*”
—Roma 2:10,11

Piniling Kasulatan:
Roma 2:1-11

Ang leksyon karon nahitabo diha sa kamatuoran nga bisan unsa pa kaligdong ang usa nga nagtan-aw sa iyang kaugalingon, tungod sa kinaiyanhon nga pagkamakasasala siya kanunay nga buta sa mga sama nga mga bisyo sa iyang kaugalingon nga kinaiya diin nagapanghimaraot sa uban apan nagapakita usab sa susama nga sayop nga buhat.

Si Apostol Pablo mihatag kanato niini nga mga pulong: “Busa ikaw walay ikapangatarongan, O tawo, bisan kinsa ikaw nga nagahukman: kay diin ikaw naghukom sa lain, imong gihukman ang imong kaugalingon;

kay ikaw nga nagahukom nagabuhat sa mao usab nga mga butang. Apan nasiguro nato nga ang paghukom sa Dios sumala sa kamatuoran batok sa mga nagabuhat sa maong mga butang. Ug nagahunahuna ka ba niini, Oh tawo, nga naghukom niadtong naghimo sa ingon nga mga butang, ug nagabuhat sa ingon, nga makalingkawas ka sa paghukom sa Diyos?”- Roma 2: 1-3

Apan tungod sa nahisgotan na, ang pagkamaayo, pagkamaintoson sa Diyos maoy mga ebidensya sa iyang dakong kaluoy, ug angpaghatag ug niini niini nga butang magdala sa mga makasasala ngadto sa paghinulsol. (bersikulo 4) Ang Diyos magatino sa dangatan sa tanang mga makasasala sa umaabot nga adlaw sa paghukom. (Juan 5:28,29) Niadtong panahona, ang mga pumoluyo sa yuta makakat-on sa pagkamatarung. (Isaias 26:9) Sa dihang ang katawhan mobalik gikan sa lubnganan, dili sila tugutan nga magabuhat sa dautan panahon sa gingharian sa Diyos. Gihatagan sila og igong gidaghanon sa panahon aron maedukar sa mga balaod sa Diyos ug sa pag-uswag sa pagkahiuyon sa pagkamatarung. Kadtong pipila nga mapamatud-an nga dili mabag-o human sa ingon ka madagayaon nga oportunidad mapakyas sa ilang pagsulay ug hangtud sa hangtud pagalaglagon.-Isa. 65:20; Pin. 20:3,7-14

Ang mga debotadong mga Kristohanon karon nakasinati na sa usa ka adlaw sa paghukom sa panahon sa ilang tibuok kinabuhi kon sila mga sumusunod ni Hesu Kristo niining Panahon sa Ebanghelyo. Kini sila karon adunay paglaum sa pagdawat sa usa ka Halangdon nga pagtawag nga magresulta sa ilang pagdawat sa langitnong ganti kon sila matinud-anon nga nagsunod kang Kristo- “Kaniya nga magmadaugon itugot ko nga molingkod uban kanako sa akong trono, ingon nga ako usab nakadaug, ug gipahimutang uban sa akong Amahan sa iyang trono.”(Pinadayag 3:21; Phil 3:13,14) Ingon nga mga miyembro sa simbahan ni Kristo sila adunay kahigayunan sa pagtabang sa pagbayaw sa tawhanong pamilya atol sa umaabot nga adlaw sa paghukom sa kalibutan nga usa ka libo ka tuig. Unsa ka mapasalamaton ang katawhan sa diha nga sila makaamgo sa maloloy-on nga plano sa Diyos alang sa ilang pagkaayo gikan sa sala ug kamatayon, ug ang tanyag sa kinabuhing walay katapusan alang niadtong kinsa mahimong magmasulundon sa iyang kabubut-on.

Ang atong mahinungdanong mga bersikulo nagapahinumdom kanato nga ang Diyos dili usa ka nagtagad sa mga tawo, ug nga sa umaabot nga paghari sa pagkamatarung sa yuta, ang katawhan makadawat sa oportunidad alang sa yutan-on nga mga panalangin sa hingpit nga katilingban. Kini nagtumong sa mga Judio, kinsa sa kinatibuk-an nagsalikway kang Kristo ingon nga ilang manluluwas sa panahon sa iyang yutan-on nga pangalagad, ug mga Gentil nga wala giimbitar sa maong mga pribilehiyo hangtud nga natapos ang espesyal nga yugto sa pabor sa Israel.

Sa panahon sa gingharian sa Diyos ubos sa administrasyon ni Kristo ug sa iyang simbahan, ang tanan makakat-on sa pag-ila sa paglaum nga makabaton sa kinabuhing walay katapusan. Bisan pa niana, ang pagkamasulundon ug matarung nga panggawi gikinahanglan aron mahitabo kini. “Kini mahitabo, nga ang matag kalag, nga dili makadungog sa maong propeta, pagalaglagon gikan sa taliwala sa katawhan.” (Mga Buhat 3:23) Unsa ka mapasalamaton ang katawhan kon sila makakat-on sa pag-apresyar sa kaalam, hustisya, gugma ug gahum sa atong labing mapuanguron ug mabination nga Langitnong Amahan.##

Pagkamahinatagon

Yabeng Bersikulo:

“Kay kamo nasayud na sa grasya sa atong Ginoong Jesu-Cristo, nga bisan tuod siya dato, siya nahimong kabus alang kaninyo aron nga pinaagi sa iyang kakabus kamo mahimong dato.”

—II Corinto 8:9

Piniling Kasulatan:

II Corinto 8:7-15

Usa ka ebidensya nga espiritohanong kalamboan sa mga sumusunod ni Kristo mao ang pagpakita sa pagkamahinatagon ngadto sa uban nga nanginahanglan. Sa panahon sa Unang Iglesya, si Pablo nagsulat ngadto sa mga kaigsoonan sa Corinto mahitungod sa espiritu sa sakripisyo nga gipakita sa mga magtotoo sa mga iglesia sa Macedonia.

“Labut pa, mga igsoon, ginapahibalo namo kaninyo ang grasya sa Diyos, nga nahatag diha sa mga iglesia sa Macedonia; Nga sa dakung pagsulay sa kagul-anan, ang kadagaya sa ilang kalipay, ug sa ilang halalum nga kahangulan, nagpadagaya sa

mga bahandi sa ilang pagkamahinatagon. Kay sumala sa ilang gahum, nagapamatuod ako, labi pa ngani sa ilang gahum, nanghatag sila gikan sa among kaugalingon nga kabubut-on; nangamuyo kami nga madagayaon sa labi pa gayud mahitungod niining gracia, ug sa pagpakig-ambit sa pag-alagad sa mga balaan.”- II Cor. 8: 1-4

Ang mga magtutuo sa Macedonia, bisan mga kabus, gipabilhan pagayo ni Pablo tungod kay gitugyan nila ang ilang kinabuhi sa pag-alagad sa Diyos. Isip bunga sa ilang pagpahinungod, ilang gibutang ang ilang pagsalig sa apostol sa pag-apod-apod sa mga pundo nga ilang nakolekta aron pagtabang sa kabus nga mga balaan sa Jerusalem.-bersikulo 5

Ingon nga si Tito mao ang magdadala niini nga sulat, si Pablo nagtinguha nga siya mag-awhag sa mga kaigsoonan sa Corinto sa pagpakita sa usa ka susama nga diwa sa pagkamanggihatagon ug pagkasinsero ngadto sa Kristohanong mga magtutuo sa Jerusalem.-bersikulo 6

Ang Atong Yabeng Bersikulo, bisan pa nga gisulat sa unang siglo, adunay kagamitan alang sa tanang mga kinonsagrahan nga mga sumosunod sa Agalon sa tibuok niining Panahon sa Ebanghelyo. Kinabubut-on nga gibiyahan ni Jesus ang iyang binayaw nga posisyon sa langitnong dominyo, ug mianhi sa yuta. Sa tibuok niyang ministeryo sa yuta sama kang Kristo, iyang gibutang ang iyang tawhanong kinabuhi sa pagsakripisyo pinaagi sa pagpaubos sa iyang kaugalingon, bisan hangtud sa kamatayon sa krus, aron mapalit ang kamatayon sa katawhan sumala sa kabubut-on sa Langitnong Amahan.

Bisan ug ang mga kahintang mahimong magkalahi karon sa mga kaigsoonan, ang mga kinonsagrahan nga mga sumusunod ni Kristo kinahanglan mangita og mga oportunidad sa pag-alagad sa mga magtutuo sa bisan unsang paagi nga posible sumala sa ilang abilidad. Sa pipila ka mga higayon, mapahinumduman kita sa pagsulat o pagbisita sa usa ka kaigsoonan nga naginusara nga tingali atong gipasagdan sulod sa usa ka panahon, samtang nadakpan sa tingali sa pagbuhat sa uban nga mga butang sa tibuok tuig. Mahimo kitang maningkamot nga mahimong mas matinagdanon ug mohimo ug espesyal nga mga paningkamot aron matuman ang mga hangyo alang sa mga pag-ampo nga gihatag sa mga pagpamatuod. Ang paghinumdom sa pipila sa mga tino nga mga pagsulay nga nasinati sa pipila sa mga minahal sa Ginoo, buot nato nga mahinumduman sila, samtang naghangyo kami sa Ginoo sa paghatag kanila sa dugang nga grasya ug kalig-on. Tingali mahimo kitang moboluntaryo alang sa pag-alagad sa eklesia o pagtabang sa pipila ka mga igsoon sa pipila ka mga paagi nga wala pa nato mahimo kaniadto, naningkamot nga makaalagad sa pipila ka mga buluhaton nabilin alang sa uban nga buhaton.

Usa ka importante nga aspeto sa paglambo ug pag-uswag sa Bag-ong Tawo mao ang nagkadaghang pagpakita sa kaayo sa mga kaigsoonan ug sa tibuok kalibutan sa katawhan. “Busa, sa ingon kita adunay kahigayunan, magbuhat kita sa maayo ngadto sa tanan nga mga tawo, ilabi na kanila nga mga sakop sa panimalay sa pagtoo.” “Mga kaigsoonan, ... suportahi ang maluya, pagmapailubon ngadto sa tanan nga mga tawo. Magmatngon nga walay magbuhat ug dautan sa dautan batok kang bisan kinsa nga tawo; apan sunda ninyo ang maayo, diha sa inyong taliwala, ug sa tanan nga mga tawo.”- Galacia 6:10; I Tesalonica 5:14,15 ■

Mahigugmaon ug Makiangayaon nga Kinaiya

Yabeng Bersikulo:

“Kinahanglan walay pagminaut ang gugma. Dumti ninyo ang dautan, gumakos kamo sa maayo.”

Roma 12:9

Piniling Kasulatan:

Roma 12:9-21

Sa dinhi nga pagtoon, si PABLO nag-awhag sa mga magtotoo sa pagpamalandong sa daghang kaluoy sa Diyos ngadto kanila. Ingon nga usa ka makatarunganon nga pagtubo sa maong pabor, ang mga sumusunod ni Kristo kinahanglan nga malipayon nga maggugol sa ilang kusog ngadto sa pagbuhat sa kabubut-on sa Langitnong Amahan.

"Busa hangyoon ko kamo, mga igsoon, tungod sa mga kalooy sa Diyos, sa pagtugyan sa inyong mga lawas ingon nga halad nga buhi, balaan ug hinangponon sa Diyos, ang halad nga makapahimuot sa Diyos. Ug ayaw pagpahiuyon sa kalibutan: apan maghinulsol kamo pinaagi sa pagbag-o sa inyong hunahuna, aron inyong mapamatud-an kung unsa ang maayo, ug dalawaton, ug hingpit, kabubut-on sa Diyos."- Roma 12:1,2

Ang paagi diin kini makab-ot mao ang pagbag-o sa atong kinaiya gikan sa usa ka tumong sa kalibutanon nga mga kabalaka ngadto sa espirituhanong panghunahuna pinaagi sa impluwensya sa Balaang Espiritu sa Diyos. Kini nga buhat sa pagpahinungod nagpasabut sa pagsalikway sa makasasala nga mga pangandoy pabor sa pagkamatarung ug usa ka tinguha sa pagbuhat sa kabubut-on sa Langitnong Amahan. Hinoon, ang pagkamatitud-anon sa aktibong pagsakripisyo sa tawhanong mga tumong ug mga ambisyon sa katapusan magdala ngadto sa kausaban sa atong kinaiya gikan sa tawhanon ngadto sa langitnon.

Bisan tuod ang indibidwal nga daghang mga magtutuo mitubag sa imbitasyon niining langitnong pagtawag, samtang ginabuhat nato ang atong kaluwasan gipahinumduman kita nga adunay panaghiusa ug pagkalainlain sa sulod sa lawas ni Cristo. Dugang pa, adunay nagkalainlain nga mga gasa ug mga talento nga gipanag-iy sa matag gipahinungod nga magtotoo nga kinahanglan gamiton alang sa kaayohan sa tanan nga mga santos.-ber. 4-8Bisan tuod daghang mga magtutuo

mitubag sa imbitasyon niining langitnong pagtawag, samtang ginabuhat nato ang atong kaluwasan gipahinumduman kita nga adunay panaghiusa ug pagkalainlain sa sulod sa lawas ni Kristo. Dugang pa, adunay nagkalainlain nga mga gasa ug mga talento nga gipanag-iya sa matag gipahinungod nga magtotoo nga kinahanglan gamiton alang sa kaayohan sa tanan nga mga santos.-bersikulo 4-8

Ang Atong Yabeng Bersikulo naghulagway sa usa ka importante nga kinaiya isip ebidensya nga kita giusab. Naghisgut kini sa diwa sa tinuod nga gugma nga kinahanglan natong maangkon alang sa atong mga kaigsoonan, ingon man usab sa kusog nga pagbatok sa bisan unsa nga makasasala o mahugaw sa atong mga motibo, mga hunahuna ug mga lihok.

Ang daghang nahibilin niini nga kapitulo naghulagway sa mga kinaiya nga kita isip nga mga gipahinungod nga mga magtotoo kinahanglan nga mapalambo. Kinahanglan nga kining mga hiyas magpadayon sa tibuok nato nga pagpuyo ingon sa atong relasyon sa sulod ug sa gawas sa atong pagpakigdait.-bersikulo 10-21

Kinahanglan kita magpakita sa usa ka pamaagi sa pagkinabuhi nga balaan sumala sa atong pasalig sa pagsunod kang Kristo. “Balaana sila pinaagi sa imong kamatuoran: ang imong pulong mao ang kamatuoran.” (Juan 17:17) Wala lamang si Jesus nag-ampo alang sa mga kauban niya sa iyang kataposang gabii sa yuta, apan ang iyang pangamuyo alang sa tanang mga miyembro sa simbahan hangtod karon. Ang pagkabalaan nga gihatag sa Diyos usa ka proseso nga direktang may kalabutan sa atong pagtuon ug pagpakaon sa matarung nga mga prinsipyo nga anaa sa Bibliya.

Ang katuyoan sa Diyos sa pagpili sa usa ka klase gikan sa taliwala sa katawhan nga magadala sa mga kinabuhi sa pagkabalaan agig pagpangandam alang sa pagtugyan sa umaabot nga mga panalangin sa tawhanong pamilya. Gihatagan sa Diyos ang gikinahanglan nga mga sumbanan sa paggawi nga giila nga angay alang sa atong kahimayaan ngadto sa usa ka posisyon nga naghari sa iyang gingharian ubos sa direksyon ni Jesu-Kristo.

Hinaut nga ang espiritu niini nga pag-awhag magpabilin diha sa atong mga kasingkasing ingon nga pagdasig nga magmatinud-anon sa atong pagtawag. “Ang Diyos sa kalinaw magabalaan kanimo sa hingpit; ug nagaampo ako sa DYios nga ang bug-os mong espiritu, kalag ug lawas mapreserba nga walay ikasaway sa pag-abot sa atong Ginoong Jesu-Cristo.”- I Tesalonica 5:23 ■

Pagsul-ob sa Bag-ong Tawo

Yabeng Bersikulo:

“Ingon nga sa Dios kamo mga pinili, balaan ug hinigugma, nan, isul-ob ninyo ang pagkamabination, pagkamapuangoron, pagkamapaubsanon, kaaghop, ug pailub.”

—Colosas 3:12

Piniling Kasulatan:

Colosas 3:5-17#

Ang atong bag-ong kinabuhi diha kang Kristo gipasikad sa usa ka kamatuoran. “Nakita nato si Jesus, nga gihimo nga mas ubos kay sa mga anghel para mag-antus diha sa kamatayon, gipasidunggan sa himaya ug kadungganan; nga siya pinaagi sa grasya sa Diyos motilaw sa kamatayon alang sa matag tawo.” (Hebreohanon 2:9) Dugang pa, ang mga magtutuo nga nabautismohan sa kamatayon ni Kristo mitugyan sa ilang mga kabubut-on ngadto sa Langitnong Amahan. Kini adunay paglaum nga ang pagtuman sa usa ka kinabuhi sa hingpit nga pagpahinungod magresulta sa ilang pagkabanhaw ngadto sa diosnong kinaiya, ug pag-apil sa pagpanalangin sa tawhanong pamilya sa panahon sa gingharian sa Dyios sa pagkamatarung.-Roma 6:3-6

Isip mga magtutuo nga naghalad sa atong mga kinabuhi sa pagsunod sa mga lakang ni Kristo, gipahimangnan kita nga ibutang ang atong mga hunahuna sa espirituhanong mga butang. Gikan sa pagtan-aw sa Diyos ang atong daan nga kabubut-on patay na, ug gibiyaan nato ang bisan unsang paglaum sa yutan-ong pagkabanhaw nga masinati sa kinatibuk-an. Ang dugang nga pribilehiyo alang kanato mao ang paglaum sa pagkab-ot sa himaya, dungog ug pagka-imortal.-Roma. 2:7; Colosas 3:1-4

Aron makab-ot kining espirituhanong panulundon, bisan pa niana, kita kinahanglan nga makanunayon sa atong paningkamot, pinaagi sa gahum sa Balaang Espiritu, aron sa pagwagtang sa makasasala nga mga kahugawan ug hakog nga mga hilig nga kita ug ang tanang mga sakop sa tawhanong kaliwat napanunod gikan sa pagkatawo. Kinahanglang maglunsad kita sa walay hunong nga pakiggubat batok sa mga buhat sa unod ingon man sa uban pang mga hilig ngadto sa pagkakalibutanon ug kahugawan.-Gal. 5: 17-21; Col. 3: 3-9

Sa lain nga bahin, kinahanglan nga anaa kanato ang panghunahuna ni Kristo nga nagapugong sa atong mga binuhatan samtang ginasul-ob nato ang bag-o nga tawo nga ang iya panguna nga panlimbasog mao ang paghimo sa matarong nga kabubut-on sa Diyos. Dugang pa, ang bisan unsang identipikasyon nga gipasikad sa kagikan nasyonalidad, etniko o kultura nga nalangkit sa kanhi natong estado, walay bahin sa atong presente nga pagtindog isip Bag-ong mga Binuhat.-Colosas 3:10,11

Ang atong yabeng bersikulo nagpamatuod sa kamatuoran nga kini dili igo nga kita makabaton lamang ug kahibalo sa kamatuoran sa Diyos. Giawhag usab kita sa pagsul-ob sa ingon nga mga grasya sama sa kalooy, kalolot, kaaghop ug pagkamapailubon, nga dugang nga ebidensya sa pagbaton og bag-ong hunahuna.

Ang ulo sa lawas mao si Kristo. Ang mga membro niini gilangkuban niadtong andam mosunod kaniya, sama nga ang lawas sa tawo kontrolado sa ulo, diin ang utok mao ang tagdumala ug ang nagkalainlaing mga sakop sa lawas mitubag sa direksyon niini. Hangtud nga ang tawhanong kaisipan nagalihok sa hustong paagi, ang mga lihok sa nagkalainlain nga mga bahin sa lawas mag-himo sa tukmang paagi.

Bisan tuod ang “usa” nga lawas adunay daghang nagkalainlain nga mga miyembro, kini makabaton sa usa ka espiritu o hunahuna nga makita sa matag sakop sa iglesia. Ang sumbanan sa pagkahibalo kung kini anaa sa matag magtotoo mahimong matino pinaagi sa paggamit sa mosunod nga sukdanan: “Himoa kini nga hunahuna diha kanimo, nga diha usab kang Kristo Jesus.” - Filipos 2:5

Pagkabulahan nato nga makapasalamt sa maloloy-on nga tagana sa Diyos sa pagtugot kanato nga makabaton sa maong mga kasinatian nga maghimo kanato nga kabahin sa iyang balaang pamilya. Bayawon nato siya sa kahangturan samtang ang iya kaayo nagapadayon sa pagpakita sa wala'y katapusan.##

Tawhanong Kasuko ug Makatarongan nga Kayugot

“Biyaan mo ang kasuko, ug ayran mo ang kaligutgut: Dili ka makaguol, kay kana nagapaingon ngadto sa buhat nga dautan.”
—Salmo 37:8

Ang tawhanong kasuko adlaw-adlaw nga makita sa atong nasud ug sa tibuok kalibutan. Ang makapahingangha nga mga panghitabo naghimo sa mga headline, ug ang mga tigbalita kanunay nga naghatag ug pagbalita sa kabangis nga gibisitahan sa mga tawo. Sa daghang mga nasud adunay pagpamatay nga nakaapekto sa daghan kaayo nga mga tawo. Daghan ang gibilanggo o gipatay tungod sa relihiyoso o politikal nga pagtuo nga lahi sa mga anaa sa gahum. Sa atong kaugalingong yuta, ingon man usab sa uban nga mga dapit, makita nato ang pagkamasuklanon ug pagkawalay pagsalig sa usa ka grupo batok sa lain.

Bisan sa mga bata ug mga ginikanan, ang mga pagpakita sa unodnong kasuko kasagaran dayag. Pananglitan, ang usa ka gamay nga bata nga nisalaag gikan sa iyang inahan sa tindahan. Sa duha ka tuig nga panuigon, nagsugod siya sa pagtandog sa mga pakete sa mga kendi unya madungog ang singgit sa iyang ginikanan nga dili siya angay nga manghilabot. Sa ingon nga kaso, bisan tuod nga ang usa ka sayup nga buhat gitul-id, ang tingog sa awtoridad tingali ang mas namatikdan kay sa lihoc sa bata. Kon, dugang pa, gipahamtang ang silot sa publiko tungod sa kasuko sa ginikanan, ang bata nahimong masuko, mibati nga gidaugdaug ug gipakaulawan. Sumala sa pipila ka mga psychologist, gisultihan kita nga ang ingon nga pagtratar mahimong moresulta sa kadaut sa bata sa dugay nga panahon.

Ang usa pa ka ilustrasyon nga mahimo magpauswag sa kasuko sa usa ka bata mao ang pagbati nga lain ang pagtratar kaniya kay sa uban. Hunahunaa ang bata nga nagdala ug mga gasa sa tanan nga gasaulog sa adlaw'ng natawhan, apan sa diha nga siya nagsaulog sa iyang natawhan ang iyang inahan nagsulti sa iyang mga higala nga dili magdala og mga regalo. Ang katin-awan nga gihatag sa ginikanan nga “dili ko gusto nga ang imong mga higala mobati nga obligado,” dili kaayo

makatagbaw sa kahigawad ug kasuko nga gibati sa bata para sa usa unta ka malipayon nga okasyon.

HISTORICAL PERSPECTIVE ON ANGER

Dili igsapayan kung si kinsa ang tawo nga nagpakita sa kasuko, kini mahimong usa ka makadaut nga pwera nga naghatag ug daghang makadaot nga mga sangputanan sa kaugalingon ug sa uban. Ang mga pagpadayag sa paglungtad ug mga epekto niini balik sa sayong kasaysayan sa tawo. Human sa pagpalagpot gikan sa Tanaman sa Eden tungod sa pagkadili masulundon, si Adan sa gihapon nagsimba sa Diyos ug nagtudlo sa iyang mga anak, si Cain ug Abel, sa pagtanyag og mga sakripisyo nga magpakita sa ilang debosyon.

Sa usa ka okasyon ang magsoon nagtrabaho sa uma. Si Abel mihalad sa usa ka karnero, nga nakapahimuot sa Langitnong Amahan. Si Cain naghalad ug mga lugas ug mga abot gikan sa umahan, apan ang Diyos wala mahimout sa maong halad. Nasuko ug nasina si Cain. Dayon nakiglalis siya sa iyang igsoon ug sa katapusan napatay niya. Kining dili mapugnan nga kapungot ni Cain nagdala kaniya sa paghimo sa dili matukib nga buhat sa pagpatay. (Gen. 4:1-8; Heb 11:4; I Juan 3:12) Adunay ubang mga ehemplo sa Kasulatan diin ang dili makatarunganon nga kasuko gipakita

PANIG-INGNAN NI NAAMAN

Naaman mao ang kapitan sa kasundalohan sa Benhadad sa Siria, ug siya nagkasakit sa sakit nga sangla. Sa balay ni Naaman adunay usa ka Israelita nga babaye nga naghulat sa iyang asawa. Siya gidala gikan sa yuta sa Israel ingon nga usa ka bihag, apan siya nahinumdom pag-ayo sa Propeta nga si Eliseo. Giingnan niya ang asawa ni Naaman nga kon ang iyang bana makakita sa propeta sa Samaria ang iyang sangla mahimong mamaayo. Nahibal-an sa hari kung unsa ang gisulti sa dalaga, ug iyang giingnan si Naaman nga moadto sa Samaria uban sa usa ka sulat ngadto ni Haring Jehoram sa Israel, bisan wala siya makahisgot ni Eliseo. Gisulti lamang kini nga iyang gipadala si Naaman ngadto kang Jehoram aron mamaayo sa sangla. Hinunoo, nabalaka si Jehoram tungod kay nahibal-an niya nga dili siya makaayo sa sangla ug mahadlok sa lit-ag. Nabalitaan kini ni Eliseo ug sa kabalaka ni Jehoram. Nagpadala siyag mensahe nga nag-ingon: “Paanhia siya kanako, ug masayod siya nga may usa ka propeta sa Israel.” Busa, miadto si Naaman sa balay ni Eliseo ug mibarog sa pultahan, apan ang manalagna nagpadala lamang ug mensahero nga

nagsulti kang Naaman kon unsay iyang buhaton.-II Hari 5:1-10

Ang mga instruksyon mao nga moadto sa Suba sa Jordan, maghugas sa pito ka beses, ug ang sangla mawala na. Niini nga punto si Naaman nasuko. Si Eliseo wala gani nagbalibali nga mogawas ug mag-ampo sa iyang Diyos sa atubangan ni Naaman. Kon kini usa lamang ka butang nga paghugas sa usa ka suba, adunay daghang mas maayo nga mga suba sa Syria. Ang asoy nag-ingon: “Si Naaman nasuko, ug milakaw, ug miingon, Ania karon, ako naghunahuna, Siya sa walay duhaduha mogula nganhi kanako, ug motindog, ug motawag sa ngalan sa Ginoo nga Diyos, ug ituy-od ang iyang kamot sa dapit, ug pag-ayo sa sanlahon.” Si Naaman nasakitan ug nainsultohan nga si Eliseo wala motimbaya kaniya sa personal. Nagprotesta siya sa usa ka kasuko nga ang tanan nga gisulti kaniya mao ang paghugas sa Suba sa Jordan sa pito ka higayon aron pag-ayo sa iyang sanga. Diha lamang siya nagpatalinghug human hangyoa sa iyang mga sulugoon sa pagsunod sa panudlo sa propeta nga siya naayo.-II Hari 5:11-14

KASUKO NI BALAAM

Sa ilang paghiduol sa Yutang Saad, ang mga Israelita mibiyahe agi sa Moab. Ug ang hari niining dapita, si Balak, nagtoo nga sila nanganha aron sa pagpakiggubat batok kaniya, busa iyang gipasugoan si Balaam, nga giila nga adunay gahum gikan kang Jehova. Gisaaran ni Haring Balak si Balaam ug mga pilak ug bulawan kon iyang tungloon ang mga Israelita. Tungod kay gihigugma ni Balaam ang hunahuna sa mga bahandi nga siya andam sa pagbuhat niini. Ug siya mibangon ug sayo sa pagkabuntag, ug gigiyahan niya ang iyang asno, ug miuban sa mga prinsipe sa Moab aron sa pagpakiggubat. Apan ang Diyos nasuko kang Balaam, ug nagpadala siyag usa ka anghel aron mobarog sa atubangan niya uban ang usa ka inibut nga espada sa iyang kamot. Si Balaam wala makakita sa manolonda, apan ang asno nakakita kaniya, ug siya mibiya sa iyang dalan. Suko nga gibunalan ni Balaam ang asno aron mobalik kini. Nagpadayon ang anghel ug pagbarog paingon sa dalan ni Balaam. Sa dihang miabut ang asno nianang dapita, nagpadaplin kini sa usa ka pader aron makaagi, apan kini nakapasakit sa tiil ni Balaam, ug iyang gibunalan pag-usab ang hayop.-Num. 22:1-27

Nasuko si Balaam tungod kay dili niya mapugngan ang iyang asno nga moagi sa hiktin nga agianan. Gusto niya ang plata ug bulawan nga gisaad kaniya kon iyang tunglohon ang Israel ingon nga gihangyo ni

Haring Balak. Nakita sa mananap nga ang manulonda sa Ginoo naggunit ug espada aron pagpatay kang Balaam kung siya mipadayon pa, mao nga nagdumili kini sa pagpadayon. Human ang asno gihatagan sa gahum sa pagsulti sa mga pulong sa pagbadlong kang Balaam tungod sa mga pagbunal nga nadawat sa iyang mga kamot, si Balaam gitugotan nga makita ang manolonda pinaagi sa espada nga giisa aron sa pagpatay kaniya kon siya magpadayon sa iyang buhat nga dili matarong.-ber. 28-31

KASAMTANGAN NGA PAGPADAYAG SA KASUKO

Sa karon nga katilingban, ang dili makatarunganon nga kasuko anaa sa mga eskwelahan, sa trabahoan, sa panimalay, ug sa uban pang mga sosyal nga relasyon. Kini miresulta sa pagmugna sa usa ka dako nga gidaghanon sa propesyonal nga mga serbisyo nga nag-atubang sa pagdumala sa kasuko ug pagtambag. Ang kasuko, ingon man ang tanang makadaut nga kinaiya ug batasan, usa ka resulta sa sala. Bisan pa, ang mga nagkalainlaing mga emosyonal nga mga propesyonal sa panglawas walay mga kliyente kon sila nagdala sa maong pilosopiya. Sa pagsugyot sa posible nga mga hinungdan sa kasuko, ang usa ka therapist mahimong mosugyot nga ubos ang pagtamod sa kaugalingon, pagsalikway, pisikal o mental nga mga sakit, dili maayo nga relasyon sa katilingban, bakak nga mga pag-akusar sa sayup nga buhat, ug sayup nga pagbasa sa kahulogan sa mga panghitabo sa kinabuhi sa usa ug pagkasilo.

KAUSABAN TALIWALA SA MATOOD NGA KRISTOHANON

Taliwala sa gipahinungod nga mga magtutuo, ang pagkamatinud-anon sa paglakaw sama sa paglakaw sa Agalon moresulta sa kinabuhi nga hingpit nga supak sa makasasala nga mga buhat sama sa unodnong kasuko. Ang kausaban nga moabut kanato sa higayon nga atong igahin ang atong mga kaugalingon sa pagbuhat sa kabubut-on sa Langitnong Amahan tungod sa nagpuyo nga gahum sa Balaang Espiritu. Gihubit kini nga giusab, nga sa dihang bug-os nga gihimo dili lamang mag resulta sa atong kausaban gikan sa pagkamakasasala ngadto sa pagkamatarung sa hunahuna ug panggawi, apan sa katapusan, kita mausab gikan sa pagkatawhanon ngadto sa pagka langitnon kung kita matinud-anon ngadto sa kamatayon. -Rom. 6:3-6; 12: 1,2; Pin. 2:10

Gipakita sa Biblia nga kini kabubut-on sa Diyos alang sa mga Kristohanon nga mapildi ang kasuko ug uban pang makasasala nga mga kinaiya: “Karon ibutang kini silang tanan: kasuko, kapungot,

kasilag, pagbutangbutang, ug kasaypanan sa imong baba. Dili ka mamakak sa usag-usa, tungod kay imong gisalikway ang karaan nga kinaiya uban sa mga buhat niini ug gisul-ob ang bag-ong kinaiya, nga ginabag-o sa kahibalo human sa larawan sa magbubuhay niini. Dinhi dili mahimo ang Grego ug Hudiyo, tinuli ug dili tinuli, barbaro, Sityanhon, ulipon, gawasnon nga tawo, apan si Kristo tanan, ug sa tanan. Busa, managsul-ob kamo, ingon nga mga pinili sa Diyos, mga balaan ug mga hinigugma, sa pagkamapuangoron, pagkamaaghop, ug pagkamapailubon; mag-inantusay ang usa ug usa; ug kong may reklamo batok sa usa'g usa, magpinasayloya; ingon nga ikaw gipasaylo na sa Ginoo, mao man usab kinahanglan nga ikaw maghinulsol. Ug labaw niining tanan isul-ob ang gugma, nga nagbugkos sa tanan sa hingpit nga panag-uyon. Ug magmapasalamaton.”- Col. 3: 8-15

PAGBUNTOG SA MAKASASALANG KAGUSTUHAN

Kadtong kinsa naghalad sa ilang mga kinabuhi sa pagsunod sa Agalon makakaplag nga, tungod sa tawhanong kahuyang, imposible nga kanunay nga mahimo ang matag bahin niini nga mga kinahanglanon. Bisan pa niana, posible nga mapadayag nato ang kahingpitan sa katuyoan ug mahimong dalawaton sa Amahan: “Kay ang Diyos mao ang nagabuhay diha kaninyo sa pagbuot ug sa pagbuhay sa buot niya nga buhaton.” - Filipos 2:13

Kini nga buhat sa Diyos sulod kanato nahimo sa nagkalainlaing mga paagi. Gihatagan Niya kita sa Balaang Espiritu nga makatabang kanato sa pagbuntog sa mga kiling sa karaan nga kinaiyahan. Gihatagan Niya kita sa mga Kasulatan aron kita magtuon ug makasabut kung unsa ang iyang tinguha alang kanato. Ang iyang kalooy nag-umol sa atong mga kalihokan pinaagi sa gikinahanglan nga disiplina ug pagdasig. Adunay usa ka pamilya sa mga kaigsoonan diin kita makapaambit sa atong mga kasinatian ug magkat-on gikan sa matag usa. Ang Diyos naghatag kanato sa kahigayunan sa pag-ampo sa pagtabang ug pagpalig-on kanato. Naghatag siya og bililhong mga saad ug kasiguroan nga dili siya mobiya kanato ni motalikod kanato. Kon kita nagakaluya, nakadawat kita og kalig-on gikan sa atong Manlalaban sa atong mga kalisud. Ang pagpasaylo gisaad kanato kon kita maghinulsol sa atong kalapasan ug maningkamot nga mahimong mas mabinantayon sa atong mga binuhatan.

ANG IMPORTANSYA SA KASINGKASING

Ang kasuko ni Cain ang nagtulod kaniya sa pagpatay ni Abel. Mahimo ba nga ang mga gianak sa espiritu adunay mga unodnong kasuko o mga dautang hunahuna diha sa ilang mga kasingkasing batok sa uban? Gihatag ni Jesus ang kahulogan sa pagpanapaw nga bisan sa wala pa ang pisikal nga buhat, nga naglambigit sa adunay dili angay nga tinguha sa usa ka kasingkasing ngadto sa lain. (Mateo 5:28) Sa samang paagi, kung wala ang pisikal nga pagpatay, posible nga ang espiritu sa pagpatay makita sa mga magtutuo kung dili sila makugihon sa pagpadayon sa kaputli sa kasingkasing. Si Apostol Juan miingon, “Kita nasayud nga kita nakalabang gikan sa kamatayon ngadto sa kinabuhi, tungod kay kita nahigugma sa mga kaigsoonan. Ang wala mahigugma sa iyang igsoon, nagapabilin sa kamatayon. Ang tanan nga nagadumot sa iyang igsoon, mamumuno; ug hingbaloan ninyo nga walay bisan kinsa nga mamumuno, nga may kinabuhi nga walay katapusan nga nagapabilin kaniya. Ug atong nabatanona ang gugma, ... tungod kay gihatag niya ang iyang kinabuhi para kanato: ug angay natong itahan ang atong kinabuhi para sa mga kaigsoonan.”- I Juan 3:14-16

MGA KAKUYAW SA DILI PAGBATOK SA SALA

Kon kita adunay mga pagbati sa kasilag ngadto kang bisan kinsa, kinahanglan nga kita maghimo ug agresibong pagpakiggubat batok sa ingon nga kinaiya aron kini dili molamoy kanato. Si Pablo nagpahimangno kanato: “Karon ang mga buhat sa unod makita: pakighilawas, kahugawan, kamapatuyangon, pagsimba sa diosdios, pamarang, pagdumtanay, panagbingkil, pangabubho, kasuko, panag-away, panagsumpaki, pangkatilingban, kasina, paghuboghubog, pagbati, ug mga butang nga sama niini. Gipasidan-an ko ikaw, sama nga gipasidan-an ko ikaw kaniadto: kadtong nagabuhat sa maong mga butang dili makapanunod sa gingharian sa Dios. (Gal 5:19-21) Kini nga pasidaan gitumong ngadto sa Bag-ong mga binuhat ni Kristo ug nagpakita nga ang tanan nga mga buhat sa unod, lakip ang kasuko, kinahanglan nga pagawagtangon, tungod kay ang pagpadayon sa ingon nga dautan nga dalan makapugong kanato sa pagkab-ot sa langitnong gingharian.

Gitanyag nato ang mosunod: “Ang Apostol, nga nagsunod niini nga panghunahuna, nagpahayag, 'akong gibutang ang akong lawas sa ilalum,' ug usab siya nag-ingon, 'Busa, patya hinoon ang imong mga sakop nga ania sa yuta'-ang imong yutan-ong mga ambisyon, , ug uban pa, ang tanan nga anaa sa imong kaugalingon nga mag-aghat sa kasina,

pagdumot, kasuko ug panag-away-kining mga butanga patyon. Tugoti ang bag-ong kinaiya nga adunay bug-os nga pagdasig ug pagkontrol sa matag hunahuna, sa matag pulong, sa matag buhat. Ug pagbantay niini nga katuyoan; bantayi ang imong mga hunahuna, bantayan ang imong mga pulong, bantayan ang imong pamatasan. Daghan ang makamatikod sa ilang panggawi nga nalisdan sa pagsusi ug sa tukmang pagtimbangtimbang sa ilang mga hunahuna ug mga pulong. Sa tinuud ang Apostol nagapamatuod nga gikan sa kasingkasing ang kasina, kapaitan, pagsulti sa dautan, paglibak ug panag-away; gawas kon kini anaa sa kasingkasing ang baba dili makasulti kanila, tungod kay kini gikan sa kadagaya sa kasingkasing nga gisulti sa baba.”- Reprints, p. 4217

TUBAG SA MGA PERSONAL NGA PAG-ATAKE

Ang dili pagtugbang sa kasuko maoy usa ka grabe nga pagsulay sa mga magtutuo kon sila dili makatarangonan nga gitatar sa uban . Si Jesus miingon, “Bulahan kamo sa diha nga ang mga tawo magapasipala kaninyo ug magalutos kaninyo, ug magasulti sa tanan nga dautan batok kanimo sa bakak, tungod kanako. Magkalipay, ug maglipay sa hilabihan: kay dako ang imong ganti sa langit: kay sa ingon gilutos nila ang mga propeta nga nauna kanimo.”- Mat. 5:11,12

Kitang tanan usahay makadawat og dili maayo nga pagtratar sa uban. Kon gibuhat nato ang husto ug gibutangbutangan kita tungod niini, gibati ba nato nga bulahan ug malipayon, o masuko? Kung adunay usa ka indibidwal dinhi sa yuta nga dili bisan kanus-a takus sa dili maayo nga pulong o buhat, kini mao si Hesu Kristo. Bisan pa niana, siya gibutangbutangan, apan wala gayud siya mitubag sa usa ka paagi nga nagpakita sa personal nga kasuko batok niadtong kinsa nagdumot kaniya nga walay hinungdan. Siya nag-antos tungod sa pagkamatarong ug naghatag ug panig-ingnan nga sundon sa tanang magtotoo. Si Apostol Pedro misulat bahin niini: “Kini ang pagpasalamat, kon ang usa ka tawo alang sa konsensya ngadto sa Dios makalahutay sa kaguol, nga nagaantos sa sayop nga paagi. Kay unsang himayaa kini, kong, sa diha nga kamo pagasamokon sa inyong mga kasaypanan, pagadawaton ninyo kini nga mapailubon gayud? Apan kong maayo ang inyong gibuhat ug gisakit kamo tungod niana, pagaantuson ninyo kini nga mapailubon, kini kahimut-an sa Diyos. Kay bisan gani niini, mga gitawag kamo; kay si Kristo nag-antus usab alang kanato, nga nagbilin kanato sa usa ka panig-ingnan, nga kamo kinahanglan ▪

DAWN BIBLE STUDENTS ASSOCIATION
EAST RUTHERFORD, NJ 07073

Kanato ang Kasulatan klarong nagtudlo:

NGA ANG IGLESYA MAO “ANG TEMPLO “ SA BUHI NGA DIYOS—
Labina ang talagsaong “binuhat”; ug padayon ang pagpanday niini sulod sa
Panahon sa Ebanghelyo o Maayong Balita---sukad nga si Kristo nahimong
Manluluwas sa kalibutan ug “ulohang bato” niini nga templo, nga diin kung
mahuman na, ang panalangin sa Diyos mahiabot sa ‘tanang katawhan’, ug
makapaduol sila Kaniya. —I Cor. 3:16; Efeso 2:20-22; Gen. 28:14; Gal. 3:29

NGA SA PAGKAKARON ANG PAGESILSIL, ANG PAGHULMA, UG
PAGPASINAW—sa mga konsagradong magtotoo sa gihimo nga pagtabon
ni Kristo sa mga sala nagapadayon, ug sa dihang ang kataposang miyembro
niini nga ‘mga

buhing bato’ ‘pinili ug bililhon’, maandam na, pagadad-on ang tanan sa
labaw nga Magbubuhat ngadto sa nahaunang pagkabanhaw; ug ang templo
mapuno sa Iyang himaya, ug mahimo nga tagboanan sa Diyos ug sa tawo sa
tibuok milenyo. —Pinadayag 15:5-8

NGA ANG BASEHAN SA PAGLAUM SA IGLESYA UG KALIBUTAN
Nagsumikad sa kamatooran nga si ‘Hesu-Kristo, pinaagi sa grasya sa Diyos,
nakatagamtam ug kamatayon alang sa matag-usa ka tawo’, “usa ka lukat
alang sa tanan”, ug mamahimo nga “matuod nga kahayag, nga magadan-ag
sa matag-usa ka tawo nga niabot sa kalibutan,” “sa gitakda nga panahon.”—
Hebreo 2:9; Juan 1:9; 1 Timoteo 2:5,6

NGA ANG PAGLAUM SA IGLESY

A mao nga mamahimo siya nga sama sa iyang Ginoo, “sud-onga Siya sa
Iyang pagka-Siya,” ‘pakig-ambit sa diosnong kinaiya’, ug ambit sa Iyang
himaya ingon nga Iyang isig kamanununod.—1Juan 3:2; Juan 17:24; Roma
8:17; 2 Pedro 1:4

NGA ANG KASAMTANGANG TAHAS KARON SA IGLESYA

mao ang paghingpit sa mga balaan alang sa umalabot nga buluhaton sa pag-
alagad; sa pagpalambo diha sa iyang kaugalingon ang matag grasya; nga
mamahimong mga saksi sa Diyos alang sa kalibutan; ug nga maandam para
mahimong mga hari ug mga pari sa sunod nga kapanahonan.—Efeso 4:12;
Mateo 24:14; Pinadayag 1:6, 20:6

NGA ANG PAGLAUM ALANG SA KALIBUTAN

nakadepende sa pagpanalangin sa kahibalo ug kahigayonan nga igahatag
ngadto sa tanan pinaagi sa usa ka libo ka tuig nga Gingharian ni Kristo— ang
paghibalik sa tanan nga nawala kang Adan, sa tanan nga andam ug masinug-
tanon, sa mga kamot sa ilang Manunubos ug sa Iyang nahimaya nga iglesia—
sa diha nga ang tanan nga nagpakadautan pagalaglagon. ---Mga Buhat 3:19-
23; Isaias 35